

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Даниела Николаева Кох-Кожухарова,
Университет за национално и световно стопанство – София,

2.1. Филология,

за придобиване на научната степен „ДОКТОР НА НАУКИТЕ“ по професионално
направление *2.1. Филология*

с кандидат Дияна Димитрова Янкова, професор д-р в НБУ – София

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Дисертационният труд „Културно многообразие и културна идентичност: социолингвистични и социокултурни практики на първо поколение български имигранти в Канада“, написан на безукорен английски език и озаглавен в оригинал „Cultural diversity and cultural identity: sociolinguistic and sociocultural practices of first-generation Bulgarian immigrants to Canada“, ми бе предоставен с необходимата предходност на електронен и хартиен носител. Той е с общ обем от 312 стандартни машинописни страници, които включват 6 глави, приложение и списък на цитираната литература /стр. 294-312/. която обхваща 174 заглавия, предимно на английски, както и някои на български език, съдържащи публикации същевременно на утвърдени автори и на съвременни проучвания в областта на изследването. Съдържанието на дисертацията е онагледено със 7 графики, 2 таблици, 2 карти и 134 интервюта с представители на българските емигранти в Канада, от една страна, а от друга, с български и чуждестранни студенти на НБУ. Към дисертационния труд е добавен и Апендикс, Приложение, /стр. 282-292/. обхващащо въпросниците.

Рецензираният дисертационен труд третира актуална и практически значима, особено през последно време, тема, свързана със засилената миграция в световен мащаб. Дисертационното изследване допълва информацията в научната литература за миграцията като икономическо, социално, културно, езиково и т.н явление от призмата на социокултурния и социолингвистичен анализ при конкретна целева група - първо поколение български имигранти в Канада.

2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията

Уводната част на дисертационния труд представя целите и задачите на изследването /стр. 4-9/ и използвания методически инструментариум за постигането им

/стр.9-16/ . Янкова цели да даде своя принос към като цяло оскъдните изследвания по темата в нейната конкретика, като си поставя за задача да отправи полифацетен поглед към българската диаспора в Канада, засягайки причините за емиграцията на нашите сънародници през трите периода, през които тя се е осъществявала: /икономическата емиграция от предимно нискоквалифицирани работници след края на Османското владичество и възстановяването на българската държавност, втората вълна от края на Втората световна война и при установяване на социалистическия режим в България и третата, след неговия край през 1989г./, към значението на канадската държавна имиграционна политика, към културната идентичност на нашите сънародници, към степента на тяхната социална интеграция и т.н. Янкова обръща особено внимание на канадския мултикултурализъм / стр. 11- 50/, запознавайки читателите с интересни документи като Акта за мултикултурализма от далечната 1971 г., с политиката на бившият премиер на Канада Пиер Трюдо, баща на Джъстин Трюдо и т.н. и т.н.

3. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература

Може би тук е мястото да подчертая, че проф. Янкова е особено подготвена да изследва темата още преди да започне конкретната си изследователска работа по темата, в качеството си на англицист, завършил „ Английска филология“ в СУ през 1983 г., с втора специалност български език и литература, изследовател към БАН /1987-1999/, основател и първи председател на Българското дружество по канадски изследвания /2004-2006 г./, вицепрезидент на Централноевропейската асоциация по канадистика SEACS /2006-20012 г./ и от 2018 г. до днес, а и президент на асоциацията /2012-20018 г./. Сред многото постове и длъжности, заемани от проф. Янкова, ще открия още само, поради ограничения формат, който предполага едно становище, че е и член-основател на Българското дружество на англицистите /BSBS/, както и на Българската асоциация по американистика.

4. Методология и методика на изследване

Методологията, използвана от авторката на дисертационния труд, е представена експлицитно /стр. 9-11/. Янкова изследва проблема предимно през призмата на социолингвистиката, като прилага количествени и качествени методи и смесен подход, за да представи, според нея, едно по-пълно и акуратно разбиране за това комплексно

социално явление – /виж стр. 9/. Янкова първо изучава кабинетно литературата в изследваната област, на друг етап прилага анализ на дискурса, събира емпирични данни, изготвя и прави анкети и интервюта на 44 респонденти български емигранти в Канада, изготвя и предоставя въпросници на 28 български и 22 чуждестранни студенти на НБУ относно перцепцията и познанията им за Канада, и други.

Считам, че използваният методически инструментариум съответства на целите и задачите на изследването.

5. Приноси

В автореферата, в обем от 58 стандартни машинописни страници, написан на български език и отразяващ вярно съдържанието на дисертацията, Янкова очертава 8 приноса /стр. 51-55/. а именно: първи многоаспектен анализ на различни аспекти от емигрантската идентичност на първо поколение български емигранти; първи комплексен анализ на взаимовръзката между фактори като канадската имиграционна политика и образа на Канада в България; първи „обстоен социолингвистичен и социокултурен анализ на представители“ на гореупоменатото първо поколение -/виж стр. 52/, - /тук бих препоръчала стилистична редакция - вместо анализ на представителите, на техния език, интеграция, смяната на кода на езика при тези на практика мултилингвални респонденти/; изчерпателно изследване на превключването на езиковия код между английски или френски и български език; задълбочен анализ на културната идентичност на българската диаспора в Канада и на тяхната социална интеграция; задълбочено анализиране на мултикултурния модел в Канада. Приемам дотук изброените 6 приноса, като акцентирам върху други два, при които проф. Янкова не само изследва и анализира, но и тръгва срещу течението, в качеството си на учен с тежест и опит, а именно – поставя под съмнение модела на Сафран и оборва традиционни определения за мигрантите. Янкова въвежда термина „хибридна идентичност“ и добавя психологически измерения, изследвайки българите в Канада.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Янкова представя 14 публикации по темата на дисертационния труд, 6 от които в съавторство с колеги англицисти от НБУ. издадени в реномирани български и чуждестранни издателства и научни списания. В самия дисертационен труд Янкова уточнява /стр. 4/, че той е вече частично издаден под формата на статии.

7. Цитирания

Проф. д-р Дияна Янкова има забелязани цитирания в Web of Science и SCOPUS, в нереферирани издания с научно рецензиране и др. Общо 9 нейни публикации са цитирани в 12 източника.

8. Мнения, препоръки и бележки

Поздравявам проф. д-р Дияна Янкова за написването на този дисертационен труд, плод на повече от 20 г. работа, както тя сама отбелязва в неговия увод /стр. 9/. Освен англицист, разпознаваем не само у нас, но и в чужбина, проф. Янкова е и изявен космополит и пътешественик. Прави чест на българската академична общност нейната всеотдайна изследователска, преподавателска, административна, а и в не малко области пионерска дейност, хвърляща мостове между езици, народи и култури. Прави чест на НБУ да я има за ръководител на департамент „Чужди езици и култури“, както и в своя Академичен съвет.

9. Заключение

Въз основа на гореизложеното оценявам високо дисертационния труд „Културно многообразие и културна идентичност: социолингвистични и социокултурни практики на първо поколение български имигранти в Канада“, озаглавен в оригинал „Cultural diversity and cultural identity: sociolinguistic and sociocultural practices of first-generation Bulgarian immigrants to Canada“, както и научните и научно-приложните постижения на кандидатката в тяхната цялост. За мен е чест и удоволствие да предложа на почитаемото научно жури да присъди на **Дияна Димитрова Янкова** научната степен „**доктор на науките**“ по професионално направление: **2.1. Филология** към департамент „Чужди езици и култури“ на НБУ.

София, 02. 06. 2023 г.

Подпис:

(проф. д-р Даниела Кох-Кожухарова)